

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Георги Вълчев, преподавател в катедра „История и теория на културата“ във Философски факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“

Относно: публичната защита на дисертационен труд за придобиване на научната и образователна степен „доктор“ на тема: „Дигитализация и виртуално експониране на движими културни ценности – културологичен, образователен и технологичен аспект“ с автор Калина Спасова Сотирова

Данни за кандидата. Калина Спасова Сотирова е автор на над 20 публикации, свързани с различни проблеми на движимите културни ценности – документиране, достъп, дигитализиране, образователни и игрови аспекти на културното наследство.

В периода 2001-2015 г. тя е взела участие в 12 национални и международни научни форума, които са свързани с предмета на научните ѝ изследвания и са сериозен атестат за натрупаните от нея експертни познания по темата на дисертационния труд и изградени професионални качества на млад изследовател, необходими за придобиването на образователната и научна степен „доктор“.

Описание на научните трудове на кандидата. За целите на настоящия конкурс Калина Сотирова е представила 20 публикации по темата на дисертацията, 10 от които в съавторство с други специалисти, като 14 от тях са на английски език.

Всички те я очертават като вече изграден специалист, който целенасочено работи в полето на дигитализацията на културното наследство и по-конкретно в това на движимите културни ценности.

Оценка на научните резултати и приноси на кандидата.

Избраната от докторантката тема е особено актуална в контекста на съвременната дигитална епоха и започналите наскоро процеси на дигитализация в българските институции на паметта – музеи, архиви, библиотеки и др. Тя е ситуирана в сложно интердисциплинарно поле срещащо науките за културата, културното наследство, музеезнанието и информатиката със специален фокус върху три основни аспекта – дигитализация, дългосрочно съхранение и достъп.

Представеното за публична защита изследване е структурирано в пет обособени части, като в първата се описва съвременният музей и различните му роли в контекста на бурното развитие на дигиталните технологии, които го превръщат в особена контактна зона между минало и настояще, елемент от една почти необозрима мрежа, позволяваща превръщането му в определени моменти в своеобразен разпределителен център. Във втората част се описва в по-общ план научната и приложната рамка, в която се налага да се впишат българските музеи, ако трябва да бъдат интегрална част от световната музейна мрежа. Третата част се фокусира върху методологическите и технологичните аспекти на процесите на дигитализация, а четвъртата акцентира върху видовите стандарти и речници за електронното документиране, описание и експониране на движимите културни ценности. Петата част има изцяло приложен характер, тъй като на базата на съществуващите в момента нормативни актове се предлага табличен модел за създаването на електронен паспорт на движимите културни ценности и се коментират правата на достъп до музейните артефакти.

В своята цялост текстът на докторантката очертава правдиво и вярно множеството неразрешени проблеми на българската музейна институционална среда, свързани с частичните и колебливи опити за навлизането в нея на дигитализацията, най-основен сред които е

отсъствието на цялостна държавна политика, устойчиво финансиране и единни технологични стандарти. Съществуващите спорадични практики на отделни български музеи за самостоятелно ускоряване на този процес са обречени на краен неуспех, поради хаотичния им, кампаниен характер и ограничен финансов и експертен ресурс. Това е и един от приносите на изследването, тъй като на базата на този актуален разрез на закъсняващата в страната ни дигитализация, се предлага една актуална методология, която може да послужи като здрава основа за нейното нормално протичане в бъдещ план.

Докторантката разширява обичайно разпространеното схващане за дигитализацията само като въвеждане на нови дигитални технологии, разглеждайки го като цялостен процес, включващ синергията на голям интердисциплинарен екип, в който всеки участник притежава ясно дефинирана роля и конкретни експертни функции.

Друг ценен принос на представената за публична защита дисертация е описание на възможностите за разширяване на публичния достъп до културното наследство, което увеличава вероятността то наистина реално да се превърне в ценен ресурс за устойчивото развитие на съвременните общности, без това да постави във физически риск движимите културни ценности и тяхното опазване в дългосрочен план.

Не на последно място, като принос може да бъде посочена и дългосрочната визия, която изследването очертава чрез дигитализацията за популяризирането на колекциите от артефакти, съхранявани в българските музеи. От оцелели знаци на миналото, те могат да „оживеят“ чрез конкретните индивидуални разкази за тях и да бъдат интегрирани към колекциите на националната и световна музейна мрежа.

Като несъмнен принос може да бъде приет и приложният характер на частта, свързана с дигитализацията на специфичната музейна

документация, създаването и поддържането на която е сред хроничните слабости в работата на значителна част от българските музеи.

В заключение бих искал да подчертая, че всичко това ми дава основание да изразя своето положително становище за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на Калина Спасова Сотирова.

Февруари 2017 г.

Доц. д-р Георги Вълчев